

Luovan työn tekijät ja yrittäjät

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Euroopan komission ehdotus direktiiviksi tekijänoikeuksien ja lähioikeuksien kollektiivisesta hallinnoinnista ja musiikkiteosten rajat ylittävän verkkokäytön lisensoinnista yhteismarkkinoilla

Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY on laaja-alaisin kotimaisia taiteilijoita, tekijöitä ja sisällöntuotantoalaa edustava yhteenliittymä. Siinä on mukana 14 järjestöä: AV-tuottajien tekijänoikeusyhdistys Tuotos ry, Forum Artis – valtakunnallisten taiteilijajärjestöjen yhteistyöjärjestö, Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry, Kopiosto ry, Suomen elokuva-tuottajien keskusliitto SEK ry, Kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö Sanasto ry, Suomen elokuvatoimistojen liitto SEL ry, Suomen Musiikkikustantajat ry, Suomen Muusikkojen Liitto ry, Suomen peliohjelmisto ja multimediataallenneyhdistys FIGMA ry, Musiikkituottajat – IFPI Finland ry, Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry, Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry sekä Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry.

Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja lausuu seuraavaa:

Yleistä

On positiivista, että komissio tunnistaa oikeudenhaltijoiden ja heidän järjestöjensä keskeisen roolin luovan talouden arvoketjussa ja sisämarkkinoiden toiminnassa. Komissio näyttää tunnistavan tekijänoikeuksien potentiaalin ja haluaa saada sen laajempaan ja tehokkaampaan käyttöön parantamalla kollektiivihallinnon toimivuutta kaikissa EU-maissa.

Direktiiviehdotuksen päämääränä on 1) parantaa yhteisvalvontajärjestöjen hallinto- ja avoimuusnormeja, jotta oikeudenhaltijat voivat valvoa niitä tehokkaammin ja tehostaa niiden hallintoa sekä 2) helpottaa sitä, että yhteisvalvontajärjestöt voivat lisensoida musiikkiteosten tekijänoikeuksia usean maan alueella verkkopalvelujen tarjoamiseksi.

Koska LYHTY edustaa laajalti kaikkia toimialoja, keskitymme lausunnossamme ottamaan kantaa vain yleisiin yhteisvalvontajärjestöjen toimintaa ja valvontaa koskeviin ehdotuksiin ja jätämme spesifistä musiikkisektoria koskevat esitykset kommentoimatta.

Kommentit

- 1) Tekijänoikeusjärjestöjen toiminnan tulee olla vastuullista ja huolellista. On oikea lähtökoh- ta, että järjestöjen tulee tarjota toimintaansa koskevaa luotettavaa informaatiota jäsenil- leen, asiakkailleen ja sidosryhmilleen. Erityisen tärkeää tämä on suhteessa niihin oikeuden- haltijoihin, joita järjestöt edustavat.

Sen sijaan käyttäjäasiakkaiden eli oikeuksien ostajien osalta nämä tarpeet ovat pitkälti samat kuin normaalissa yritystoiminnassa. Pääsääntöisesti tätä säädellään riittävästi yleisissä elinkeinotoimintaa koskevilla direktiiveillä ja lainsäädännössä. Lisensointiehtojen määrittelemiseksi olisi kuitenkin perusteltua, että oikeuksien ostajat ja käyttäjät veloitettaisiin antamaan nykyistä seikkaperäisemmin tietoa oikeuksien käytöstä.

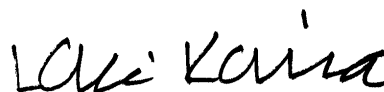
- 2) Direktiivin valmistelussa tulee ottaa huomioon, että mm. kirjanpitovelvollisuutta, tietosuojaa, tilinpäätöstä ja kilpailunvalvontaa koskevat EU-tason ja kansalliset normit jo säätelevät järjestöjen taloudellisen toiminnan luotettavuutta ja niiden markkinatoimintaa. Soveltamisessa ja toimeenpanossa tulee ottaa huomioon kansallisiin säädöksiin jo sisältyvät direktiivin edellyttämät määräykset.
- 3) Koska tekijänoikeusjärjestöjen toimintaa valvotaan ja säännellään eri maissa sekä viranomaisten että oikeudenhaltijoiden toimesta hyvin erilaisilla tavoilla, tulee huolehtia siitä, ettei edellytetä muutoksia, jotka lisäävät byrokratiaa. Tekijänoikeusjärjestöjen toiminnan tulee perustua kustannustehokkuuteen ja tilitysten korkeaan laatuun.
- 4) Sääntelyn tulee olla järkevässä suhteessa tekijänoikeusjärjestöjen toiminnan taloudelliseen laajuuteen.
- 5) Direktiiviesityksessä käsitellään uusien valitus-/riidanratkaisumekanismien luomista. Myös näiden osalta on pidettävä mielessä edellä mainittu suhteellisuuden ja kustannustehokkuuden arviointi sekä kansallisten järjestelmien erot. Suomeen on jo päätetty perustaa IPR-tuomioistuimien. Meillä on periaatteessa riittävästi oikeussuojakeinoja käytettävissä, mutta pullonkaulana on resurssipula. Yhteiskunnan tulee turvata riittävät resurssit, jotta käsittelyt saataisiin nopeammiksi. Olemassa olevien mekanismien resurssien lisääminen onkin ensisijaista, ja pitää vakavasti harkita, onko riittävän painavia perusteita luoda uusia mekanismeja niiden rinnalle, kilpailemaan niukoiksi osoittautuneista resursseista.
- 6) Direktiiviehdotuksesta ei käy ilmi sen suhde erilaisiin kansallisiin, lakiin perustuviin oikeuksien hallinnointijärjestelyihin, kuten sopimuslisenssi- ja pakkolisenssijärjestelyihin. Direktiivin suhdetta kansallisiin järjestelyihin tulee selventää.

Helsingissä, syyskuun 7 päivänä 2012

Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY

Pekka Rislakki
Puheenjohtaja

Lauri Kaira
Projektinjohtaja